

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/36/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0020205970
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Murínová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:0020205970.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Murínovej a členiek JUDr. Slávky Zborovjanovej a JUDr. Zuzany Stolárovej v spore žalobkyne: W. W., L. B., I. X.XX.XXXX, O. XXX, XXX XX O., proti žalovanému: L. U., I. X.XX.XXXX, G. Z. XXX XX Z. XXX, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Michalovce zo dňa 28. januára 2021 č.k. 29C/44/2020 - 14 takto

rozhodol:

M e n í uznesenie v jeho zamietavom výroku tak, že u k l a d á žalovanému, aby sa nepribližoval k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s tým, že žalovaný sa smie priblížiť k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch.

V prevyšujúcej časti uznesenie p o t v r d z u j e v jeho zamietavom výroku a vo výroku o trovách konania .

U k l a d á žalobkyni podať proti žalovanému žalobu o ochranu pred neoprávnenými zásahmi do telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne, a to v lehote 40 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

Stranám sporu nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým uznesením zamietol návrh žalobkyne (ďalej aj „navrhovateľka neodkladného opatrenia“ alebo „navrhovateľka“), podaný pred začatím konania vo veci samej, ktorým žiadala uložiť žalovanému:

a) zákaz priblížiť sa k žalobkyni na vzdialenosť menej ako 10 metrov,

b) zákaz priblížiť sa k miestu trvalého bydliska žalobkyne na adrese O. Č.. XXX, okres Michalovce, stojaci na parcele číslo 487/8, číslo listu XXXX, a to na vzdialenosť menej ako 10 metrov od jej obydli a tiež na príľahlých častiach domu a na chodníkoch pred domom,

c) povinnosť, že žalovaný sa smie priblížiť k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch.

2. Výrokom II/ uznesenia súd vyslovil, že stranám sporu náhradu trov konania nepriznáva.

3. Pri rozhodovaní vychádzal prvoinštančný súd z obsahu návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom žalobkyňa tvrdila, že so žalovaným od apríla 2016 do apríla 2018 mala mimomanželský vzťah,

v priebehu ktorého sa opakovane schádzali a rozchádzali až do marca 2018, kedy žalovaný odišiel za prácou do zahraničia a ona sa definitívne rozhodla, že vzťah chce ukončiť, čo však žalovaný nebral do úvahy, telefonicky žalobkyňu kontaktoval počas jeho pobytu v zahraničí, spomenúc aj to, že skočí pod nákladné auto, následne sa od kolegov žalovaného z práce žalobkyňa dozvedela, že v zahraničí skočil z výletnej lode, a po návrate na Slovensko žalovaný bol hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici v Michalovciach, počas hospitalizácie vyskočil z pavilóna a utiekol za ňou. Súd poukázal i na tvrdenie žalobkyne, že žalovaný účelovo kontaktoval jej kolegov, manžela, priateľov a celú rodinu so zámerom, že sa s ňou nevie skontaktovať a má o ňu strach a doposiaľ kontaktuje žalobkyňu z rôznych čísel od rôznych mobilných operátorov či ľudí, a to s rôznym obsahom, čo sa týka sms správ, na ktoré žalobkyňa nereaguje. Kvôli žalovanému prišla o prácu, lebo žalovaný počas dňa za žalobkyňou chodil do práce, nerešpektoval jej pracovné povinnosti, často vyčkával žalobkyňu aj „pred prácou“, veľakrát mala z neho strach, pretože chodil v podnapitom stave a nikdy nevedela, čo môže od neho čakať. Žalovaný nemá žiadne zábrany, neustále vyhľadáva jej fyzickú blízkosť, nerešpektuje jej právo na súkromie, vyhľadával ju aj pred rodinným domom v obci Vinné č. 136, okres Michalovce. Už viac ako dva a pol roka má z neho strach a bojí sa, nakoľko ju všade prenasleduje a vyhľadáva. Proti žalovanému bola podaná aj obžaloba dňa 29.10.2018, nakoľko bol odôvodnený záver, že mal spáchať trestný čin nebezpečného prenasledovania. Je presvedčená o tom, že žalovaný je schopný všetkého a nevie, čo môže od neho čakať. Konanie žalovaného, spočívajúce v psychickom a emocionálnom týraní, vyhrážaní, deprimovaní, ponižovaní a prenasledovaní, ovplyvňuje obvyklý spôsob života žalobkyne, narúša jej psychickú a fyzickú integritu a závažne poškodzuje rozvoj jej osobnosti.

4. Súd poukázal taktiež na argument žalobkyne, že nariadením neodkladného opatrenia sa eliminuje kontakt žalovaného, ktorý je dôvodne podozrivý z násillia vo vzťahu k jej osobe, a zamedzí sa možným útokom zo strany žalovaného voči žalobkyni.

5. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie aj z listinných dôkazov predložených žalobkyňou:

a) potvrdenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Michalovciach o podaní trestného oznámenia na žalovaného zo dňa 21.12.2020 (č.l. 6), z ktorého súd zistil, že navrhovateľka neodkladného opatrenia podala osobne trestné oznámenie vo veci podozrenia z trestného činu nebezpečného prenasledovania podľa § 360a Trestného zákona, ktorého sa mal dopustiť L. U.,

b) uznesenia Okresného súdu Michalovce zo dňa 15.3.2019 č.k. 4T/128/2018-207, z ktorého súd zistil, že vec obvineného L. U.M. pre prečin nebezpečného prenasledovania bola postúpená Okresnému úradu Michalovce, pretože nejde o trestný čin, ale priestupok. Súd z výsluchu poškodenej W. W. v prípravnom konaní zistil, že „dňa 7.5.2018 pri telefonickom rozhovore s obvineným mu povedala, že chce ukončiť ich vzťah a následne jej začal posielat' sms správy s tým, že chce vysvetliť situáciu ohľadne ich vzťahu a aby sa k nemu vrátila, pričom s obvineným aj niekoľkokrát telefonovala. Z ďalších listinných dôkazov vyplýva, že obvinený v čase od 7.5. do 20.6.2018 napísal poškodenej 2 listy, 1 lístok, pričom ju kontaktoval aj počas 18 dní emailovou poštou, resp. prostredníctvom sms a bol pri jej rodinnom dome. Súd ďalej dôvodil tým, že v tomto konkrétnom prípade nedošlo zo strany obvineného k naplneniu ani základného prvotného znaku naplnenia objektívnej stránky žalovaného trestného činu, a to dlhodobosti“.

6. Vec súd právne posúdil podľa § 324 ods. 1, 2 a 3, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2, § 328 ods. 2, § 329 ods. 1, § 330 ods. 2, § 336 ods. 1 CSP a podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP. Konštatujúc, že účelom § 325 ods. 2 písm. h) CSP je primárne zabrániť v akejkoľvek forme rodovo motivovanému násilliu alebo násilliu v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrážovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osobná sloboda alebo bezpečnosť fyzickej osoby, súd prvej inštancie usúdil, že navrhovateľka v návrhu neosvedčila základné skutočnosti, potrebné pre vyhovenie jej návrhu, lebo tieto ostali len v podobe jej tvrdení bez toho, aby navrhovateľka predložila dôkaz osvedčujúci jej tvrdenie, že žalovaný sa voči nej správa spôsobom, ktorý v návrhu opísala, lebo nepripojila žiadnu lekársku správu, z ktorej by vyplývalo, že utrpela nejakú psychickú či fyzickú ujmu, alebo čestné prehlásenia svedkov alebo iné dôkazy, z ktorých by bolo možné mať za osvedčené, že žalovaný sa správa voči navrhovateľke tak, že narúša jej fyzickú či psychickú integritu, poškodzuje rozvoj jej osobnosti, pričom nepripojila ani kópie sms a emailov, na ktoré sa vo svojom návrhu odvolávala a ktoré by jej tvrdenia potvrdzovali. Dôvodil, že z potvrdenia vydaného Okresným riaditeľstvom PZ v Michalovciach zo dňa 21.12.2020 vyplýva jedine skutočnosť, že žalobkyňa podala osobne trestné oznámenie voči žalovanému, z uznesenia Okresného súdu Michalovce zo dňa 15.3.2019

sp. zn. 4T/128/2018 súd jedine zistil, že vec bola postúpená Okresnému úradu Michalovce, odboru všeobecnej vnútornej správy, pretože ide o priestupok, spisový materiál týkajúci sa spáchania priestupku bol postúpený na Oddelenie všeobecnej vnútornej správy Obvodného úradu v Michalovciach na začatie konania o priestupku ešte dňa 17.5.2019, pričom iné dôkazy žalobkyňa súdu nepredložila. Z uvedeného súd prvej inštancie vyvodil, že žalobkyňa neosvedčila, že zakázaným správaním žalovaného by mohla byť jej ohrozená telesná alebo duševná integrita, lebo osvedčenie takého podozrenia nevyplýva ani z obsahu trestného oznámenia alebo oznámenia priestupku, prípadne zo spisov orgánov činných v trestnom konaní alebo z vedomostí tzv. predvedených osôb, spolubývajúcich alebo susedov, alebo tvrdení tých osôb.

7. Uzavrúc, že žalobkyňa neosvedčila, že konanie žalovaného je takej intenzity, ktorá ohrozuje jej duševnú alebo telesnú integritu, pričom v konaní nebolo preukázané psychické a fyzické násilie požadovanej intenzity pre nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému priblížiť sa k žalobkyni, súd prvej inštancie návrh na neodkladné opatrenie zamietol.

8. O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa § 255 ods. 1 CSP tak, že ich náhradu stranám sporu nepriznal, nakoľko žalobkyňa bola vo veci neúspešná v celom rozsahu a žalovanému žiadne trovy nevznikli.

9. Proti tomuto uzneseniu podala včas odvolanie žalobkyňa z odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Tvrdiac, že súd prvej inštancie nesprávnym vyhodnotením dôkazov, ktoré mal k dispozícii, nesprávne vo veci rozhodol, navrhla zmeniť napadnuté uznesenie a jej návrhu na neodkladné opatrenie vyhovieť v celom rozsahu. Podčiarkla, že vo svojom návrhu uviedla všetky rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy v navrhovanom znení, domáhajúc sa ochrany pred neoprávnenými zásahmi zo strany žalovaného voči jej osobe, konaním ktorého môže byť ohrozená jej telesná alebo duševná integrita, ako i osvedčujúce existenciu dôvodnej obavy, že žalovaný bude naďalej vo vzťahu k jej osobe pokračovať v označenom násilnom konaní tak, ako ho opísala vo svojom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 15.10.2012 sp. zn. 5MCdo 10/2012 a Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) - všeobecné odporúčanie č. 19 - Násilie na ženách, žalobkyňa namietla záver súdu, že nepreukázala psychické a fyzické násilie požadovanej intenzity s argumentom, že pojem násilia nie je v právnom predpise formulovaný, pričom v danom prípade ide o neznesiteľnosť ďalšieho konania žalovaného. Zopakovala, že zo strany žalovaného ide o psychické a emocionálne týranie, vyhrážanie, deprimovanie, ponižovanie a prenasledovanie, a že zo žalovaného má viac ako dva a pol roka strach a bojí sa, lebo ju všade prenasleduje a vyhľadáva. Podľa názoru žalobkyne osvedčila existenciu právneho vzťahu medzi sporovými stranami a ňou tvrdené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov, pričom právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného ako povinnú osobu neprimeraným spôsobom. Súdu prvej inštancie vytkla, že si protirečí v tom, či spochybňuje alebo nespochybňuje jej tvrdenia. Zdôraznila, že lekárskou správou o psychickom stave žalovaného nedisponuje, ale určite je súčasťou vyšetrovacieho či trestného spisu a pokiaľ by sa konalo vo veci samej, tak by nepredkladala čestné prehlásenia, ale by rovno navrhla vypočuť svedkov. Opätovne predložila listiny, na ktoré sa odvoláva, a to uznesenie Okresného súdu Michalovce zo dňa 15.3.2019 č.k. 4T/128/2018-207, obžalobu zo dňa 26.10.2018 č. PV520/18/8807-9 a potvrdenie o podaní trestného oznámenia zo dňa 21.12.2020, upovedomenie zo dňa 30.12.2020, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za prečin nebezpečné vyhrážanie, ktoré oznámila ešte dňa 23.12.2020 a tiež zápisnicu o výsluchu svedka poškodeného zo dňa 11.1.2021.

10. Žalovaný sa k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a k odvolaniu žalobkyne vyjadril písomným podaním doručeným súdu dňa 20.4.2021, potom, ako odvolací súd po zistení, že žalovaný je prihlásený na adrese trvalého pobytu Z. XXX, z ktorej adresy žalovaný dňa 14.4.2021 prevzal návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia a odvolanie žalobkyne proti uzneseniu. Vo vyjadrení žalovaný tvrdil, že žalobkyňa v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia i v odvolaní vyjadruje len svoje subjektívne pocity, ktoré sa nezakladajú na pravde nakoľko od novembra 2018 sa väčšinu roka zdržiava mimo Slovenska, od 1.9.2020 je jeho bydlisko v Seredi, kde sa presťahoval so svojou manželkou a dcérou, ku ktorým sa po ťažkej autonehode v júli 2018 vrátil, a kde si spoločne postavili rodinný dom, o čom predložil výpis z LV. č. XXXX zo dňa 17.4.2021. Zdôraznil, že pracuje ako vodič MKD na základe pracovnej zmluvy, ktorú uzatvoril so zamestnávateľom so sídlom v Senci a v Michalovciach bol raz vo februári 2021 kvôli návšteve zubárky. Podčiarkol, že žalobkyňu úmyselne

nevyhľadáva, neprenasleduje, nekontaktuje, netýra ani psychicky a ani emocionálne, nevyhráza sa jej a ani ju neponižoval a neponižuje, majúc za to, že žalobkyňa uvádza v návrhu len skutočnosti, ktoré sa stali v období apríl až máj 2018, a preto nariadenie neodkladného opatrenia je neopodstatnené.

11. Odvolací súd vyjadrenie žalovaného na vedomie odovzdal poštovému podniku na doručenie žalobkyni dňa 21.4.2021.

12. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalobkyne ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, v rozsahu danom § 379 a § 380 CSP a z hľadísk žalobkyňou uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je dôvodné, pokiaľ smerovalo proti výroku o zamietnutí v časti návrhu na uloženie povinnosti uložiť žalovanému nepribližovať sa k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s tým, že žalovaný sa smie priblížiť k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch.

13. V tejto časti napadnutého uznesenia neboli splnené podmienky na to, aby odvolací súd potvrdil alebo zrušil napadnuté uznesenie, preto v súlade s § 388 CSP o odvolaní žalobkyne (navrhovateľky neodkladného opatrenia) rozhodol tak, že uznesenie v tejto jeho napadnutej časti zmenil tak, že návrhu žalobkyne vyhovel a uložil žalovanému, aby sa nepribližoval k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s tým, že žalovaný sa smie priblížiť k žalobkyni na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, a to len v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch.

14. Pokiaľ žalobkyňa neodkladným opatrením, podaným pred začatím sporu vo veci samej, žiadala uložiť žalovanému povinnému nepribližovať sa k nej na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov tvrdiac, že žalovaný povinný svojim konaním spočívajúcim v psychickom a emocionálnom týraní, vyhrázaní, deprimovaní, ponižovaní a prenasledovaní, ovplyvňuje obvyklý spôsob života žalobkyne, narúša jej psychickú a fyzickú integritu a závažne poškodzuje rozvoj jej osobnosti, odvolací súd dospel k záveru, že základné predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti sú splnené, a to s prihliadnutím na reálne okolnosti posudzovaného právneho vzťahu a účinky požadovanej procesnej ochrany v právnej sfére dotknutých subjektov.

15. Podľa § 324 ods. 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení, súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

16. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

17. V návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov, alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha. K návrhu musí navrhovateľ pripojiť listiny, na ktoré sa odvoláva (§ 326 ods. 1, 2 CSP).

18. Podľa § 329 ods. 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

19. Pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP).

20. Podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

21. Obsah neodkladného opatrenia v zmysle § 325 ods. 2 písm. h) CSP vychádza zo znenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 606/2013 z 12. júna 2013 o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach. Ide o opatrenia vydané v záujme ochrany jednotlivých osôb, ak existujú závažné dôvody domnievať sa, že je ohrozený ich život, telesná, duševná alebo sexuálna integrita, osoba alebo bezpečnosť. primárnym účelom je zabránenie akejkoľvek forme rodovo motivovaného násillia alebo násillia v blízkych vzťahoch, ako sú fyzické násillie, obťažovanie, sexuálne násillie, prenasledovanie, zastrašovanie alebo iné formy nepriameho nátlaku. Pojem násillia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný, avšak jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násillie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násillia páchaného na ženách schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násillný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrašovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom, či súkromnom živote. Násillie je možno vo všeobecnosti definovať ako úmyselné použitie fyzickej sily alebo moci, buď len pravdepodobne ohrozené alebo skutočné, proti osobe, alebo proti určitej skupine alebo spoločenstvu, ktoré buď má za následok alebo má vysokú pravdepodobnosť následok poranenia, smrť, psychickú traumu a podobne. Násillie znamená najčastejšie označenie jednorazového fyzického aktu, resp. postupu, pri ktorom človek spôsobuje ujmu druhému človeku. Iná charakteristika násillia hovorí o akýchkoľvek aktoch, vrátane zanedbávania, ktoré ovplyvňujú život, fyzickú a psychickú integritu alebo slobodu jednotlivca alebo poškodzujú rozvoj jeho osobnosti. Hoci definície násillia sú rozdielne, spájajú ich však aj spoločné črty. Násillím je každá forma ubližovania, prejavu nadvlády, vyhrážania sa, zneužívania moci, fyzického a sexuálneho nátlaku. Násillím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násillie nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychickej násillie je každé také správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím. Preto v súvislosti s domácim násillím je mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násillníka s obeťou, keďže najvhodnejší priestor má násillník v domácom prostredí obete.

22. Chránenej osobe má byť preto v odôvodnených prípadoch poskytnutá okamžitá a efektívna súdna ochrana.

23. Z uvedeného dôvodu bolo aj sformulované neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP, ktorého účelom je poskytnúť oprávnenej sporovej strane dočasnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutkový stav veci nie je náležite zistený.

24. Aplikácia neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP je veľmi aktuálnym a účinným prostriedkom preventívneho riešenia problematiky ochrany pred ohrozením telesnej alebo duševnej integrity oprávnenej osoby (žalobkyne). V jeho prospech svedčí najmä to, že v dôsledku jeho uplatnenia sa ohrozenej osobe poskytuje pomerne rýchla ochrana.

25. Predpokladom pre nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP je osvedčenie ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne konaním osoby, proti ktorej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia smeruje. Osvedčenie ohrozenia telesnej alebo duševnej integrity znamená, že súd pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti (teda nie všetky rozhodujúce), pričom postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako pravdepodobná, čo sa v prípadoch podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP preukazuje predovšetkým listinnými dôkazmi, keďže ide o konanie z hľadiska procesného maximálne zrýchlené, tak ako na to náležite poukázal i súd prvej inštancie v dôvodoch svojho uznesenia. Zároveň v týchto prípadoch je potrebné mať na zreteli, že násillím je každý čin, ktorého následkom je, že obeť robí niečo, čo nechce robiť alebo jej bráni robiť niečo, čo chce robiť, prípadne v nej vyvoláva strach. Násillie pritom nemusí obsahovať fyzický kontakt s obeťou, pretože zastrašovanie, slovné vyhrážky a psychické násillie môžu mať rovnako silné následky. Psychickej násillie je každé správanie, ktoré priamo narúša slobodnú vôľu a sebaúctu iného človeka. Nezanecháva síce žiadne viditeľné poranenia, napriek tomu môže byť najhoršou formou násillia. Je zvlášť účinné, ak sa spája s fyzickým násillím.

26. Žalobkyňa vo svojom odvolaní adekvátne podčiarkla, že pojem násilia ako taký nie je nikde vo všeobecne záväznom právnom predpise formulovaný. Možno dodať, že jeho základným charakteristickým znakom je úmysel. Násilie je následkom istého druhu ľudského konania, ktoré je zámerné. Ide o telesnú, aj duševnú ujmu. Deklarácia o odstránení násilia páchaného na ženách schválená Valným zhromaždením OSN v roku 1993 ho označuje ako akýkoľvek násilný čin, ktorý vedie alebo by mohol viesť k fyzickej, sexuálnej alebo psychickej ujme alebo zraneniu, vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, zastrášovania alebo svojvoľného obmedzovania slobody, a to vo verejnom, či súkromnom živote. Preto v súvislosti s domácim násilím je mimoriadne dôležité minimalizovať kontakt násilníka s obeťou.

27. Z uvedeného dôvodu bolo aj sformulované neodkladné opatrenie podľa § 325 ods. 2 písm. h) CSP, ktorého účelom je poskytnúť oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutkový stav veci nie je náležite zistený.

28. Odvolací súd posudzujúc právne pomery a ich relevanciu v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie (§ 329 ods. 2 CSP), vychádzajúc z vyššie uvedených zákonných hľadísk, ako i s prihliadnutím na osobitný charakter konania súvisiaceho s posudzovanými otázkami ohrozenia telesnej a duševnej integrity, v ktorom je navrhovateľ (v danom prípade žalobkyňa) vystavený do obťažnej dôkaznej situácie preukázať ohrozenie (ohrozovanie) telesnej a duševnej integrity, a predovšetkým z toho, že potreba úpravy právnych pomerov musí byť bezodkladná, vyhodnotil na základe návrhu na neodkladné opatrenie, podaného žalobkyňou pred začatím konania vo veci samej, a to z rozhodujúcich skutočností, ktoré podľa žalobkyne (navrhovateľky neodkladného opatrenia) odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov v tomto ňou navrhovanom znení, v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, posúdil či:

a) je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami,
b) či žalobkyňou tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov (princíp opodstatnenosti) v navrhovanom znení,
c) či uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobkyňa domáha (princíp efektívnosti),
d) či navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav,
e) či právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia žalovaného ako povinnú osobu neprimeraným spôsobom a na nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality) a
f) či sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že rozhodujúce skutočnosti tvrdené navrhovateľkou o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia vo vzťahu k návrhu na uloženie povinnosti žalovanému nepribližovať sa k žalobkyňi na vzdialenosť menšiu ako 10 metrov s tým, že žalovaný sa smie priblížiť k žalobkyňi na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov len počas úkonov trestného konania, priestupkového konania alebo civilného súdneho konania, na ktoré bude žalovaný predvolaný, v rozsahu nevyhnutnom pre riadnu účasť žalovaného na týchto úkonoch, žalobkyňa, a to predloženými listinami (potvrdenie o podaní trestného oznámenia zo dňa 21.12.2020, upovedomenie zo dňa 30.12.2020, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za prečin nebezpečné vyhrážanie, ktoré oznámila ešte dňa 23.12.2020), náležitým spôsobom osvedčila čo z kvalitatívneho hľadiska nepochybne nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania v zmysle § 185 a nasl. CSP.

29. S poukazom na charakter neodkladného opatrenia, pri nariaďovaní ktorého tu prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, v dôsledku čoho sa nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia o veci samej a skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi, na základe čoho zákon nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie. Pre úspešnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je totiž potrebné, aby boli aspoň osvedčené (teda nemusia byť nepochybne preukázané) základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a osvedčenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Inými slovami z hľadiska osvedčenia pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana postačuje, že nejde o nárok očividne vylúčený.

30. Vychádzajúc z premisy, že (a) osvedčenie na rozdiel od dokazovania znamená, že súd pri rozhodovaní o nariadení alebo nenariadení neodkladného opatrenia pomocou ponúknutých dôkazných prostriedkov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti, a nie teda všetky rozhodujúce skutočnosti, a pri zisťovaní nemusí dbať na všetky formalities ako je to pri dokazovaní, pretože postačuje, že osvedčená skutočnosť sa mu vzhľadom na všetky okolnosti javí ako nanajvyš pravdepodobná, ako i že (b) pri nariadení neodkladného opatrenia súd poskytne oprávnenej strane dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršeniu postavenia oprávnenej strany aj za cenu, že skutkový stav nie je náležite zistený, a teda že subjektívne právo a jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné tak, ako je tomu v súdnej veci, kde (c) bezpochyby existuje medzi žalobkyňou a žalovaným spor o tom, či žalovaný úmyselne zasahuje alebo nie do telesnej a duševnej integrity žalobkyne, čo žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobkyne výslovne v celom rozsahu poprel, odvolací súd dospel k záveru, že nie je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami, a preto uložil žalobkyni povinnosť podať proti žalovanému o ochranu pred neoprávnenými zásahmi do telesnej alebo duševnej integrity žalobkyne, a to v lehote 40 dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia, v súlade s § 336 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak súd nariadi neodkladné opatrenie pred začatím konania, môže vo výroku uznesenia uložiť navrhovateľovi povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej. Súd túto povinnosť neuloží najmä vtedy, ak je predpoklad, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami.

31. V posudzovanom prípade odvolací súd nezistil, že by nariadením neodkladného opatrenia žalovanému vznikla neprimeraná ujma, alebo že by došlo k neprípustnému zásahu do jeho práv a oprávnených záujmov nad nevyhnutnú mieru. Žalovaný podľa názoru odvolacieho súdu aj z hľadiska proporcionality môže znášať takéto dočasné obmedzenie. Otázka, či žalovaný zasahuje alebo nie do telesnej a (alebo) duševnej integrity bude riešené v konaní vo veci samej v prípade, ak žalobkyňa podá žalobu. Ak žaloba nebola v lehote podaná, súd aj bez návrhu uznesenie o neodkladnom opatrení zruší (§ 336 ods. 3 CSP).

32. Podľa § 336 ods. 4 CSP ak bola žaloba odmietnutá alebo zamietnutá alebo ak bolo konanie vo veci samej zastavené, platí primerane ustanovenie § 335 CSP, v zmysle ktorého neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej súd prvej inštancie aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým žalobu odmieta alebo zamietá alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje (odsek 1), neodkladné opatrenie nariadené po začatí konania vo veci samej odvolací súd aj bez návrhu zruší rozhodnutím, ktorým rozhodnutie súdu prvej inštancie mení tak, že žalobu zamietá, alebo ktorým konanie vo veci samej zastavuje. To platí primerane aj na dovolacie konanie (odsek 2), súd v rozhodnutí, ktorým zamietol žalobu iba v časti alebo ktorým zastavil konanie iba v časti, vysloví, či neodkladné opatrenie zrušuje alebo ponecháva v platnosti, zohľadňujúc stav konania vo veci samej (odsek 3).

33. Odvolaciemu súdu sa na tomto mieste žiada zdôrazniť, že ak by neodkladné opatrenie zaniklo alebo bolo zrušené z iného dôvodu než preto, že sa návrhu vo veci samej vyhovel, alebo preto, že právo navrhovateľa neodkladného opatrenia bolo uspokojené, navrhovateľ neodkladného opatrenia je povinný nahraďiť škodu a inú ujmu tomu, komu neodkladným opatrením vznikla (§ 340 ods. 1 CSP) v prípade splnenia zákonom stanovených podmienok.

34. Uplatnenými odvolacími námietkami sa žalobkyni nepodarilo spochybníť vecnú správnosť uznesenia napadnutého v časti, ktorou žiadala neodkladným opatrením uložiť žalovanému zákaz priblížiť sa k miestu trvalého bydliska žalobkyne na adrese Vinné č. 136, okres Michalovce, stojaci na parcele číslo 487/8 číslo listu žalobkyne 5485, a to na vzdialenosť menej ako 10 metrov od jej obydľia a tiež na príľahlých častiach domu a na chodníkoch pred domom.

35. Súd prvej inštancie sa pri rozhodovaní o tejto časti návrhu správne vysporiadal so zákonnými podmienkami pre nariadenie neodkladného opatrenia a dospel k správne záveru, že v tejto časti zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia splnené neboli. Za vecne správne a výstižné považuje odvolací súd aj dôvody napadnutého zamietavého rozhodnutia v tejto časti, preto sa v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP obmedzuje na konštatovanie správnosti týchto dôvodov a s poukazom na obsah odvolacích námietok žalobkyne uvádza, že žalobkyňa vo svojom odvolaní neuviedla žiadne také skutočnosti ani námietky, ktoré by spochybnili vecnú správnosť napadnutého uznesenia a odôvodnili iné rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v tejto časti. Napriek tomu, že súd prvej inštancie jasne a presvedčivo odôvodnil nenariadenie neodkladného opatrenia uložiť žalovanému zákaz

priblížiť sa k miestu trvalého bydliska žalobkyne na adrese O. Č.. XXX, okres Michalovce, stojaci na parcele číslo 487/8 číslo listu žalobkyne XXXX, a to na vzdialenosť menej ako 10 metrov od jej obydli a tiež na príľahlých častiach domu a na chodníkoch pred domom, žalobkyňa vo svojom odvolaní na tieto dôvody nereaguje, keď v podstate len polemizuje so záverom súdu prvej inštancie o zamietnutí jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj v tejto časti. Tvrdenia žalobkyne v tomto smere tak zostali iba v rovine všeobecného charakteru bez osvedčenia ich existencie. Žalobkyňa teda žiadnym spôsobom nespochybnila správnosť uznesenia súdu prvej inštancie v tejto časti.

36. S poukazom na uvedené dôvody ako i dôvody uvedené súdom prvej inštancie, s ktorými sa odvolací súd stotožňuje (§ 387 ods. 2 CSP), odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP uznesenie vo výroku o zamietnutí návrhu na uloženie zákazu žalovanému priblížiť sa k miestu trvalého bydliska žalobkyne na adrese O. Č.. XXX, okres W., stojaci na parcele číslo 487/8, číslo listu XXXX, a to na vzdialenosť menej ako 10 metrov od jej obydli a tiež na príľahlých častiach domu a na chodníkoch pred domom, ako vecne správne potvrdil, vrátane výroku o trovách konania, a to s prihliadnutím na procesnú situáciu, že žalobkyňa bola v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sčasti úspešná (ust. § 255 ods. 2 CSP, § 396 ods. 2).

37. Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania sa zakladá na ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Žalobkyňa bola v odvolacom konaní úspešná len čiastočne, rovnako ako žalovaný, preto odvolací súd stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

38. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 poslednej vety CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).